

Termodynamik - Slafs

Aron Granberg, Daniel Kempe, Mårten Wiman

Utvidgning

κ = − 1/V (∂V/∂p)_T [Pa^{−1}]

Isobar volymutvidgningskoefficient

*α*_V =  1/V (∂V/∂T)_p [K^{−1}]

Relativa volymändringen

dV/*V* = −*κ* · *dp* + *α*_V · *dT*

Kinetisk gasteori

m = massan per partikel [kg]

Molara massan

M = *m**N*_A

*ν**R* = *Nk*_B

n =  N/V

*v*_{*p*} =  √2 ·  √*k*_B*T*/*m*

*⟨**v**⟩* =  √8/π ·  √*k*_B*T*/*m*

*v*_{*rms*} =  √(*v*²) =  √3 ·  √*k*_B*T*/*m*

*⟨**E*_{*k*}*⟩* =  3*k*_B*T*/2

Ekvipartitionsprincipen

U = *Nk*_B*T* ·  1/2 · (#frihetsgrader) [J]

Energi i enatomig gas

U = *N*  *m*(*v*²)/2 =  3/2 *Nk*_B*T* [J]

Notera *Nk*_B*T* = *pV*

pV =  2/3 *U*

Konstanter

Massenhet	u	1.66054 · 10 ^{−27}	kg
Avogadros	<i>N</i> _A	6.02214 · 10 ²³	mol ^{−1}
Boltzmanns	<i>k</i> _B	1.38065 · 10 ^{−23}	J K ^{−1}
Gaskonstanten	R	8.3145	J mol ^{−1} K ^{−1}
Stefan-Boltzmanns	<i>σ</i>	5.6704 · 10 ^{−8}	W m ^{−2} K ^{−4}
Plancks	<i>h</i>	6.62607 · 10 ^{−34}	J s
Ljushastigheten	<i>c</i>	299 792 458	ms ^{−1}

Vettiga värden

Arbete vid sömn	1	W kg ^{−1}
Lätt arbete utvecklar vid 25% eff.	55-75	W
Energibehov människa (3000 kcal)	12	MJ d ^{−1}
Jordens radie	6.4 · 10 ⁶	m
Månens radie	1.7 · 10 ⁶	m
Solens radie	7.0 · 10 ⁸	m
Sveriges area	4.5 · 10 ¹¹	m ²
Solens ytttemperatur	5800	K
Värmekapacitet <i>c</i> _{<i>luft</i>}	1.007	kJ kg ^{−1} K ^{−1}
Energidensitet Li-ion batteri	0.3 – 0.9	MJ kg ^{−1}
Energidensitet trä	16	MJ kg ^{−1}
Energidensitet kol	24	MJ kg ^{−1}
Energidensitet fett	37	MJ kg ^{−1}
Energidensitet bensin	44	MJ kg ^{−1}
Energidensitet uran	8.1 · 10 ⁷	MJ kg ^{−1}
Sveriges elkonsumption	1.5 · 10 ¹⁰	W
Världens elkonsumption	2.1 · 10 ¹²	W
Sveriges energikonsumption	7.4 · 10 ¹⁰	W
Världens energikonsumption	1.5 · 10 ¹³	W
Effekt (aktivt) kärnkraftverk	1-10	GW
Effekt (aktivt) vattenkraftverk	0.2-10	GW
Effekt (aktivt) vindkraftverk	1-5	MW

Medelfri väg

l =  *k*_B*T*/*p*π*d*²√2 =  1/nπ*d*²√2 [m]

Där *d* = partikelns diameter

Stöttal

ν^{*} =  p/√2π*m**k*_B*T* =  1/4 *n*(*v*) [s^{−1} m^{−2}]

Maxwell-Boltzmanns hastighetsfördelning

n(*v*) = *K* · *v*² · *e*^{− *m**v*²/2*k*_B*T*}

om *∫* *n*(*v*)*dv* =  N/V, dvs om normaliserat

K =  4π*n* (m/2*π**k*_B*T*

Värme

Energi för att förändra temp.

ΔQ = *mcΔT* [J]

Molar isokor värmekapacitet ideal gas

*C*_{*V*} =  1/2 (∂U/∂T)_V [J mol^{−1} K^{−1}]

Enatomig ideal gas har

*C*_{*V*} =  3/2 *R*

Molar isobar värmekapacitet ideal gas

*C*_{*p*} = *C*_{*V*} + *R* [J mol^{−1} K^{−1}]

Molar isobar värmekapacitet ideal gas

*C*_{*p*} =  1/ν (∂U/∂T)_p [J mol^{−1} K^{−1}]

Molar värmekapacitet fast kropp

*C*_{*m*} =  3R [J mol^{−1} K^{−1}]

Adiabatiska processer

*C*_{*p*} = isobara molar värmekapaciteten

*C*_{*V*} = isokora molar värmekapaciteten

γ =  *C*_p/*C*_V =  *c*_p/*c*_V

pV^{*γ*} = konst.

Tp^{(1−*γ*)/*γ*} = konst.

TV^{*γ*−1} = konst.

Adiabatiskt arbete på en gas

W = − ∫ pdV = *p*₁*V*₁−*p*₂*V*₂/1 − *γ*

Matematik

Sfär: *A* =  4π*r*²; *V* =  4π*r*³/3

Värmetransport

λ = Värmekonduktivitet

α = Värmeövergångskoefficient

Ledning

U =  λ/2 [W K^{−1} m^{−2}]

Konvektion

U = *α* [W K^{−1} m^{−2}]

Värmemotstånd

*1/*Ḟ** =  ∑ 1/*Ḟ*_{*i*}

Värmeflöde

Φ = *U* *A* (*T*₁ − *T*_u)

Kom ihåg: Vid jämvikt är värmeflödet

konstant, och i t.ex en vägg är värmeflödet

konstant genom hela väggen.

Första huvudsatsen

Arbete på en gas

dW = −*p**dV*

Energiutbyte med omgivningen

dQ = *dU* + *p**dV*

Derivatn av inre energi

dU = *dQ* + *dW* = *dQ* − *p**dV*

Vid isokor process

dU = *νC*_{*V*}*dT*

Arbete på en gas

W = − ∫ pdV

Isotermt kompressionsarbete på en gas

*W*_{*T*} = −*νRT* ln (*V*₂/*V*₁

Isobart kompressionsarbete på en gas

*W*_{*p*} = −*p*₂(*V*₂ − *V*₁)

Isokort arbete på en gas

*W*_{*V*} = 0

Andra huvudsatsen

Tillförs *dQ* reversibelt till ett system så är

dS =  *dQ*/*T*

Reversibel process i slutet system *ΔS* = 0

Irreversibel process i slutet system *ΔS* > 0

För ideal gas

ΔS = *νC*_{*V*} · ln *T*₂/*T*₁ + *νR* · ln *V*₂/*V*₁

Övrigt om entropi

T = 0 ⇒ *S* = 0

W = antal möjliga mikroskopiska tillstånd

S = *k*_B ln *W*

Om *S*_A är entropi för system A och *S*_B

entropi för system B så har *S*_A och *S*_B sett

som ett enda system entropin

*S*_{*A*∪*B*} = *S*_A + *S*_B

Entalpi

H = *U* + *pV*

dH = *dU* + *p**dV* + *V**dp*

Fria energin (Helmholtz funktion)

F = *U* − *TS*

dF = *dU* − *T**dS* − *S**dT*

Fria entalpin (Gibbs funktion)

G = *F* + *pV*

μ är en ämneskonstant

dU = *T**dS* − *p**dV* + *μ**dN*

dF = −*S**dT* − *p**dV* + *μ**dN*

dH = *T**dS* + *V**dp* + *μ**dN*

dG = −*S**dT* + *V**dp* + *μ**dN*

dW = *dF*

Vid fasövergång är *H* ej kontinuerlig (med

avseende på temperatur), *G* är kontinuerlig